**Europski parlament**
2024-2029

**USVOJENI TEKSTOVI**

# P10_TA(2025)0298

## Diplomatska strategija EU-a i geopolitička suradnja na Arktiku

### Preporuka Europskog parlamenta Vijeću od 26. studenoga 2025. o preporuci Europskog parlamenta Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o diplomatskoj strategiji EU-a i geopolitičkoj suradnji na Arktiku (2025/2116(INI))

*Europski parlament*,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o pitanjima povezanim s Arktikom, a posebno svoju Rezoluciju od 7. listopada 2021. o Arktiku: prilike, bojazni i sigurnosni izazovi[1],

– uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda od 16. studenoga 1994. o pravu mora (UNCLOS),

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 13. listopada 2021. naslovljenu „Veći angažman EU-a za miran, održiv i prosperitetan Arktik” (JOIN(2021)0027),

– uzimajući u obzir Pariški sporazum i Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime,

– uzimajući u obzir Sporazum na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, donesen 19. lipnja 2023.,

– uzimajući u obzir osnivanje Vijeća država Baltičkoga mora,

– uzimajući u obzir Konvenciju Međunarodne organizacija rada o autohtonim narodima i plemenima, donesenu 27. lipnja 1989.,

[1] SL C 132, 24.3.2022., str. 113.

– uzimajući u obzir Sporazum za sprečavanje nereguliranog ribolova na otvorenome moru u središnjem Arktičkom oceanu od 3. listopada 2018. (Sporazum o ribolovu u središnjem Arktičkom oceanu),

– uzimajući u obzir Deklaraciju Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda,

– uzimajući u obzir Svalbardski ugovor od 9. veljače 1920. (ranije Ugovor o arhipelagu Spitsbergen),

– uzimajući u obzir Deklaraciju o osnivanju Arktičkog vijeća od 19. rujna 1996. (Deklaracija iz Ottawe),

– uzimajući u obzir tri pravno obvezujuća sporazuma dogovorena pod pokroviteljstvom Arktičkog vijeća, tj. Sporazum o suradnji u zračnom i pomorskom traganju i spašavanju na Arktiku od 12. svibnja 2011., Sporazum o suradnji u području pripravnosti i odgovora na onečišćenje mora naftom na Arktiku od 15. svibnja 2013. te Sporazum o poboljšanju međunarodne znanstvene suradnje na Arktiku od 11. svibnja 2017.,

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu nakon sastanka na vrhu Europske unije i Kanade 2025.: Trajno partnerstvo, ambiciozan program,

– uzimajući u obzir otvaranje Ureda EU-a u Nuuku na Grenlandu 15. ožujka 2024.,

– uzimajući u obzir govor koji je premijer Grenlanda Jens-Frederik Nielsen održao u Parlamentu 8. listopada 2025.,

– uzimajući u obzir članak 121. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A10-0229/2025),

A. budući da je Arktik regija u kojoj živi više od četiri milijuna ljudi, s raznolikim kulturama, zajednicama i gospodarstvima te kao takva mora nastaviti biti područje mira, pri čemu se moraju poštovati njegova bioraznolikost i krhki ekosustavi; budući da konstruktivnu suradnju na Arktiku treba zaštititi od sve izraženijih globalnih suparništava;

B. budući da je EU desetljećima angažiran i na europskom Arktiku i u široj arktičkoj regiji kao jedan od arktičkih aktera sa strateškim interesima te budući da ima ključnu ulogu u strateškom doprinošenju pozitivnim sigurnosnim, socioekonomskim i okolišnim ishodima, posebno putem multilateralne suradnje;

C. budući da Rusija od svojeg nezakonitog agresivnog rata protiv Ukrajine sve više povećava svoju vojnu prisutnost na Arktiku; budući

da je ruska militarizacija, u kombinaciji s povećanom kineskom prisutnošću, izmijenila političku i sigurnosnu situaciju u toj regiji; budući da je Rusija usvojila jednostran i nezakonit režim kojim se uređuje plovidba sjevernomorskom rutom, uključujući zakon od 5. prosinca 2022. kojim se ograničava prolazak stranih ratnih brodova, što izaziva ozbiljnu zabrinutost kada je riječ o međunarodnom pravu, posebno UNCLOS-u, te zbog čega se povećava rizik od pogoršanja geopolitičkih napetosti na Arktiku;

D. budući da se arktička regija sve brže koristi u vojne svrhe, dok se istodobno oslabljuju međunarodni regulatorni okviri za kontrolu oružja, uključujući nuklearno oružje, posebno djelovanjem totalitarnih i autoritarnih režima kao što je Rusija;

E. budući da je strogo poštovanje teritorijalne cjelovitosti i međunarodnog prava – posebice UNCLOS-a i konvencija Međunarodne pomorske organizacije (IMO) – ključno za očuvanje Arktika kao sigurne i stabilne regije; budući da je Međunarodna pomorska organizacija vodeće globalno tijelo za pomorsku sigurnost i zaštitu okoliša te da se njezine pravno obvezujuće konvencije i dobrovoljne smjernice primjenjuju na globalnoj razini, među ostalim i na Arktiku;

F. budući da politike za Arktik moraju odražavati različite okolnosti te regije, uključujući različite sustave upravljanja, pravne okvire, infrastrukturne kapacitete i socioekonomske uvjete;

G. budući da je Arktičko vijeće vodeći forum za cirkumpolarnu suradnju; budući da su tri države članice EU-a i još dvije članice Europskoga gospodarskog prostora dio Arktičkog vijeća te da se među njegove države članice ubraja i sedam država koje su članice NATO-a;

H. budući da je Arktičko vijeće, unatoč tome što se temelji na dobrovoljnim obvezama i nema obvezujuće ovlasti, olakšalo konstruktivnu suradnju i donošenje nekoliko obvezujućih sporazuma; budući da je zbog ograničenog mandata smanjena njegova sposobnost suočavanja s velikim izazovima kao što su ekološke katastrofe ili rastuće geopolitičke napetosti, što bi moglo ugroziti status Arktika kao regije niske razine napetosti; budući da su zbog ničim izazvanog ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine politički sastanci obustavljeni, čime se ugrožava sposobnost Arktičkog vijeća da ispunjava svoj mandat i pravilno funkcionira;

I. budući da nije ostvaren napredak u pogledu zahtjeva EU-a da postane punopravni promatrač u Arktičkom vijeću;

J. budući da arktički prolaz između Grenlanda, Islanda i Ujedinjene Kraljevine (GIUK) predstavlja strateški koridor koji omogućuje kontrolu pomorskog prometa i otkrivanje hibridnih prijetnji; budući da je zbog pristupanja Finske i Švedske NATO-u pojačano arktičko usmjerenje Saveza te će se ojačati njegov položaj u toj regiji;

K. budući da se arktička regija zagrijava otprilike tri puta brže od svjetskog prosjeka, zbog čega se ubrzava gubitak leda i ugrožava klimatska stabilnost planeta; budući da ljetni morski led brzo nestaje, što dovodi do opsežnog uništavanja staništa i smanjenja populacija vrsta koje ovise o snijegu i ledu;

L. budući da je NATO 2022. prepoznao klimatske promjene kao odlučujući izazov i multiplikator prijetnji s dubokim posljedicama za sigurnost i vojne operacije, među ostalim na krajnjem sjeveru, te je utvrdio da je krajnji sjever regija od strateške važnosti u kojoj sposobnost Rusije da poremeti jačanje savezničkih snaga i slobodu plovidbe preko sjevernog Atlantika predstavlja izravan izazov za Savez; budući da se Arktik može smatrati primarnim područjem za povezanost klime i sigurnosti; budući da je provedba Pariškog sporazuma i europskog zelenog plana i dalje nužna kako bi se spriječile najgore posljedice klimatskih promjena;

M. budući da otapanje permafrosta predstavlja prekograničnu sigurnosnu, ekološku i biološku prijetnju zbog svojeg razornog učinka na infrastrukturu, ispuštanja metana štetnog za klimu i ponovne pojave virusa i bakterija u stanju mirovanja te nepoznatih virusa i bakterija, kao i svojeg doprinosa poremećajima u vremenskim obrascima u Europi i šire; budući da bi podmorski permafrost u istočnom sibirskom arktičkom pojasu mogao postati još jedan izvor emisija metana;

N. budući da se zbog smanjenja morskog leda povećava globalni interes za Arktik i njegove resurse; budući da se posebice zbog brzog povlačenja morskog leda otvaraju sezonski, a potencijalno i cjelogodišnji komercijalni koridori kao što su sjevernomorska ruta, sjeverozapadni prolaz i moguća buduća transpolarna ruta, što bi moglo preoblikovati globalne trgovinske obrasce i u isto vrijeme predstavljati duboke ekološke, sigurnosne i upravljačke izazove za Arktik; budući da teški vremenski uvjeti, ograničeni kapaciteti za traganje i spašavanje, visoki troškovi osiguranja i neriješena pitanja o međunarodnom pravnom statusu tih novih pomorskih ruta predstavljaju velike prepreke njihovoj potpunoj realizaciji te budući da mnogi dionici zahtijevaju da se s tim rutama postupa kao s „globalnim zajedničkim dobrima”;

O. budući da su zbog klimatske krize promjene na Arktiku neodvojivo povezane s Europom; budući da više temperature, porast razine mora, smanjenje bioraznolikosti i ekstremni vremenski uvjeti utječu na ljude i ekosustave u Europi, čime se naglašava potreba za politikom utemeljenom na znanju i znanosti koja uključuje lokalne arktičke zajednice i istraživačke institucije;

P. budući da je Rusija znatno proširila svoju vojnu prisutnost i infrastrukturu na Arktiku, zbog čega su se povećale vojne napetosti u toj regiji; budući da se u ruskom konceptu vanjske politike iz 2023.

Arktik navodi kao jedna od prioritetnih regija za Rusiju; budući da je militarizacija Arktika protivna duhu suradnje u kojemu su se dosad odvijali odnosi među arktičkim državama;

Q. budući da se produbljivanjem suradnje između Kine i Rusije na Arktiku putem zajedničkih energetskih projekata, ulaganja u infrastrukturu i pomorskih pothvata duž novih arktičkih ruta riskira konsolidacija geopolitičke osi iskorištavanja resursa i ograničenog pristupa i to na štetu arktičkih obalnih zajednica, autohtonih naroda i globalnih mjera zaštite okoliša; budući da ruska kršenja suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti susjednih država, zajedno s ometanjem plovidbe u Azovskom, Crnom i Baltičkom moru, izazivaju ozbiljnu zabrinutost koja se mora uzeti u obzir u svakoj procjeni izgleda za održavanje mirnog suživota na Arktiku;

R. budući da posebice Rusija jača svoju arktičku infrastrukturu izgradnjom i stavljanjem u promet univerzalnog ledolomca na nuklearni pogon Čukotke (Projekt 22220) u okviru svojeg šireg programa za osiguravanje cjelogodišnje plovidbe duž sjevernomorske rute; budući da Rusija gradi dodatne ledolomce kako bi poduprla svoje strateške ambicije na Arktiku;

S. budući da su satelitske snimke iz 2023. otkrile znatnu novu izgradnju zgrada i infrastrukture na Novoj zemlji, udaljenom arktičkom otočju koje je Rusija tradicionalno koristila za testiranje nuklearnog oružja; budući da takav razvoj događaja izaziva ozbiljnu zabrinutost zbog mogućnosti obnavljanja nuklearnih aktivnosti na Arktiku i njihovih posljedica za regionalnu sigurnost i zaštitu okoliša; budući da širenje ruske vojne izgradnje, među ostalim na otoku Wrangel, koji se nalazi na popisu svjetske baštine UNESCO-a i prirodni je rezervat, izaziva ozbiljnu zabrinutost u pogledu okoliša, sigurnosti i pravnih pitanja;

T. budući da je Rusija u ožujku 2024. donijela dekret o proširenju arktičke zone Ruske Federacije kako bi se obuhvatili općinski okruzi Berezovski i Belojarski u Hantijsko-Mansijskom autonomnom okrugu – Jugri; budući da je to širenje dio ruske strategije za konsolidaciju federalne kontrole nad prirodnim resursima, jačanje njezinih teritorijalnih potraživanja i privlačenje ulagača poticajima povezanima s posebnim gospodarskim zonama;

U. budući da je Rusija pojačala hibridne prijetnje u arktičkoj regiji, uključujući kibernetičke operacije i ometanje signala GPS-a; budući da se arktičke vode sve više koriste za plovidbu ruske „flote u sjeni”, koja je zastarjela i loše održavana te plovi pod zastavama pogodnosti kako bi zaobišla međunarodne sankcije, predstavljajući pritom znatan okolišni, sigurnosni i pomorski rizik u toj osjetljivoj regiji;

V. budući da se Kina proglasila „državom u blizini Arktika”, da je najavila „polarni put svile” kao proširenje svoje inicijative „Jedan pojas, jedan put” te da sustavno i brzo povećava svoju prisutnost

sjeverno od Arktičkog kruga, među ostalim kroz ulaganja u ruska poduzeća; budući da se u kineskoj Bijeloj knjizi o nacionalnoj sigurnosti iz 2025. navodi da je „polarna sigurnost” dio njezina sveobuhvatnog koncepta nacionalne sigurnosti;

W. budući da je samoproglašenje Kine „državom u blizini Arktika” zavaravajuće samoodređenje bez pravne osnove, povlastica ili opravdanja za vojnu prisutnost na krajnjem sjeveru; budući da Kina prikriva svoje vojno i političko djelovanje pod krinkom znanstvenog istraživanja jer kineski istraživački objekti na Arktiku, kao što su postaja Žuta rijeka na Svalbardu i Kinesko-islandski znanstveni opservatorij za Arktik u Kárhóllu, imaju potencijalne dvojne namjene; budući da je kineska obalna straža u listopadu 2024. tvrdila da je prvi put ušla u Arktički ocean tijekom zajedničke ophodnje s Rusijom, što dodatno ukazuje na koordinirane kinesko-ruske napore da prošire svoj strateški otisak na krajnjem sjeveru;

X. budući da je posljednjih godina nekoliko europskih država blokiralo kineske pokušaje kupnje osjetljive arktičke infrastrukture iz razloga nacionalne sigurnosti, uključujući odluku Danske iz 2016. da blokira kupnju pomorske baze Grønnedal na Grenlandu, odluku Finske iz 2018. da blokira kupnju zračne luke Kemijärvi u blizini vojne zone i odluku Norveške iz 2024. da zaustavi prodaju Sørea Fagerfjorda kineskim kupcima;

Y. budući da su Rusija i Kina posljednjih godina produbile svoju suradnju na Arktiku potpisivanjem sporazuma o suradnji obalne straže, održavanjem zajedničkih vojnih vježbi, kao što su „Ocean-2024” i „Pacific Patrol-2024”, u blizini Arktika, kao i tehnološkim projektima i projektima brodogradnje te novim trgovinskim koridorima duž sjevernomorske rute, čime se jača njihovo strateško usklađivanje na krajnjem sjeveru; budući da je unatoč ruskom agresivnom ratu protiv Ukrajine Kina nastavila suradnju s Rusijom na Arktiku, nadomještajući izgubljena ulaganja zapadnih poduzeća nakon što je Zapad uveo sankcije kao rezultat opće ruske invazije na Ukrajinu;

Z. budući da Kina koristi teretni brod kako bi testirala ekspresnu rutu prema Europi preko Arktika te uspostavila redovitu liniju duž ruske sjevernomorske rute, kojom bi se povezalo više luka u Aziji i Europi;

AA. budući da se pristup Sjedinjenih Američkih Država Arktiku razvija u smjeru većeg sudjelovanja, čemu su prethodile određene žaljenja vrijedne izjave povezane s Grenlandom;

AB. budući da autohtoni narodi i lokalne zajednice posjeduju nezamjenjivo tradicionalno znanje, primarni su čuvari arktičkih ekosustava te su već nerazmjerno pogođeni klimatskim promjenama, socioekonomskom marginalizacijom i uništavanjem okoliša te da su često isključeni iz procesa donošenja odluka; budući da europski

tvorci politika u velikoj mjeri prihvaćaju da se autohtonim narodima mora pružiti dodatna potpora i da se njihovim interesima mora dati veći prioritet u donošenju politika, dok je istovremeno potrebno osigurati da se njihovo znanje utemeljeno na zajednici poštuje i uzima u obzir u svim političkim kretanjima; budući da je Arktičko vijeće poduzelo važne korake za rješavanje tog pitanja;

AC. budući da su Danska, Švedska i Finska potpisnice Deklaracije iz Ottawe iz 1996., kojom se potvrđuje njihova predanost dobrobiti stanovnika Arktika, uključujući priznanje posebnog odnosa s autohtonim narodima i njihovim zajednicama kao i njihova jedinstvenog doprinosa, te se prepoznaje tradicionalno znanje autohtonih naroda i poziva ih se na punu uključenost u donošenje odluka;

AD. budući da arktičke regije EU-a služe kao pristupna točka za njegov angažman i prisutnost na širem Arktiku te da osiguravaju resurse za europsku stratešku autonomiju uz istodobno ispunjavanje lokalnih interesa, kao što su sve veća potražnja za prirodnim resursima i prava autohtonog stanovništva; budući da su potpora EU-a u okviru kohezijske politike, programa Interreg i Obzor Europa te programa ruralnog razvoja područjima kao što su sjeverna rijetko naseljena područja i mreže poput Foruma arktičkih gradonačelnika i Arktičke šestorke od ključne važnosti za interese EU-a na Arktiku;

AE. budući da inicijative poput sastanka na vrhu autohtonog naroda Sami iz Barentsova euro-arktičkog područja, održanog u Europskom parlamentu 2023., mogu dodatno poboljšati suradnju sa zajednicom naroda Sami;

AF. budući da će Grenland u ime Kraljevine Danske predsjedati Arktičkim vijećem u razdoblju od 2025. do 2027., što predstavlja ključnu priliku za jačanje uključivog upravljanja Arktikom utemeljenog na pravilima;

AG. budući da je strategija Grenlanda ojačati svoju diplomatsku prisutnost diljem svijeta, uključujući planove za otvaranje ureda u Ottawi i New Yorku, uz zadržavanje svojih predstavništava u Washingtonu, Pekingu, Reykjaviku i Bruxellesu; budući da je strateška važnost američke svemirske baze Pituffik na Grenlandu ključna za NATO-ov sustav raketne obrane i praćenje svemirskih aktivnosti;

AH. budući da je nakon opetovanih preporuka Parlamenta, EU u ožujku 2024. konačno uspostavio ured EU-a u Nuuku, čime je pojačao svoju diplomatsku prisutnost i potaknuo bližu suradnju s Grenlandom; budući da su EU i Farski Otoci postigli dogovor o pojačanom partnerstvu, uključujući suradnju u području ribarstva, klime i drugih strateških pitanja;

AI. budući da su obilne zalihe ugljikovodika, elemenata rijetkih zemalja, resursa povezanih s ribarstvom i drugih resursa na Arktiku sve traženije, zbog čega su potrebni strogi standardi održivosti i pravedna podjela dobiti;

AJ. budući da Arktik posjeduje različite energetske resurse ključne za zelenu i digitalnu tranziciju EU-a, uključujući zeleni vodik, hidroenergiju, energiju vjetra i geotermalnu energiju, koji mogu pomoći u diversifikaciji i dekarbonizaciji kombinacije izvora energije EU-a; budući da su, kako bi se osigurale kritične sirovine ključne za industrijsku konkurentnost i obrambene kapacitete EU-a, nužna strateška ulaganja;

AK. budući da se inicijativama kao što su Polarno povezivanje i koncept „Vizija za 2030.” predviđaju otporne transarktičke podmorske kabelske rute koje povezuju Grenland i Island s kontinentalnom Europom; budući da su takvi projekti osjetljivi na hibridne prijetnje zlonamjernih aktera kao što su Rusija i Kina;

AL. budući da razvoj arktičkih podmorskih optičkih kabela koji povezuju Europu s Japanom i Južnom Korejom predstavlja stratešku priliku za poboljšanje sigurne digitalne povezivosti velike brzine, jačanje digitalne suverenosti EU-a te produbljivanje suradnje između EU-a i Azije; budući da je zaštita podmorskih kabela, cjevovoda, komunikacijskih sustava i prometnih koridora na Arktiku od presudne važnosti za digitalnu, energetsku i gospodarsku sigurnost EU-a i EGP-a;

AM. budući da Grenland, Island i Norveška upravljaju najvećim održivim ribarstvom na Arktiku i da se u toj regiji razvija stručno znanje u području biotehnologije i inovacija, koje su ključne za sigurnost opskrbe hranom, plavo gospodarstvo i vodeći položaj EU-a u znanosti; budući da UNCLOS sadrži odredbe o pravima, dužnostima i odgovornostima država u pogledu zaštite okoliša;

AN. budući da gospodarski potencijal Arktika nadilazi prirodne resurse i obuhvaća sektore kao što su održivi turizam, svemirska tehnologija i infrastruktura podatkovnih centara, čime se EU-u nude mogućnosti za razvoj strateških partnerstava koja koriste jedinstvenu geografiju te regije, obnovljive izvore energije i blizinu ključnih saveznika;

AO. budući da načelo „ne nanosi bitnu štetu” znači da se ne podupiru i ne obavljaju gospodarske djelatnosti kojima se nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852[2];

---

[2] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

AP. budući da su energetske veze s Arktikom, uključujući uvoz nafte i plina iz norveškog dijela Barentsova mora, pošiljke ukapljenog prirodnog plina (UPP-a) preko arktičkih plovnih putova tijekom prijelaznog razdoblja prema energetskoj autonomiji EU-a, izvoz energije iz obnovljivih izvora i potencijal zelenog vodika iz Islanda i Grenlanda, infrastrukturne projekte koje podupire EU kao što su podmorski kablovi i cjevovodi te suradnju u istraživanju i inovacijama za održivi razvoj ključni za energetsku sigurnost EU-a i budući gospodarski razvoj te za osiguranje ulaganja u lokalna arktička gospodarstva i infrastrukturu; budući da su pouzdani energetski partneri i opskrba ključni za postizanje opće sigurnosti, što je vidljivo iz ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine i energetske krize koja je uslijedila;

AQ. budući da je Arktik suočen s nedostatkom infrastrukture, što lokalno stanovništvo i druge stavlja u nepovoljan položaj; budući da bi razvoj višenamjenskih infrastrukturnih projekata mogao pomoći u rješavanju tih nedostataka i širih sigurnosnih izazova;

AR. budući da novoizgrađeni i planirani terminali za ukapljeni prirodni plin, posebno plutajuće jedinice za skladištenje i ponovno uplinjavanje na koje su se države članice EU-a obvezale posljednjih godina, predstavljaju ključnu točku pristupa za norveški ukapljeni prirodni plin, čime se dodatno jačaju diversifikacija i sigurnost opskrbe; budući da su daljnji razvoj i proizvodnja ledolomaca ključni za istraživanje i sigurnost Arktika te da Finska u tom pogledu ima posebno stručno znanje;

AS. budući da istraživanja koja financira EU, partnerstva u okviru programa Obzor Europa i satelitske usluge programa Copernicus pružaju podatke koji su ključni za sigurnost, otpornost na klimatske promjene, sigurnost plovidbe i upravljanje okolišem na krajnjem sjeveru;

AT. budući da sigurna, otporna i autonomna satelitska povezivost predstavlja strateško sredstvo za zaštitu komunikacija, poboljšanje informiranosti o stanju, zaštitu kritične infrastrukture i jačanje sposobnosti EU-a za sprečavanje hibridnih i konvencionalnih prijetnji na Arktiku, odvraćanje od njih i odgovor na njih;

AU. budući da su svemirske tehnologije, uključujući određivanje položaja, navigaciju, promatranje Zemlje i satelitske komunikacije, ključne za informiranost o stanju na Arktiku, praćenje okoliša i povezivost; budući da zemljopisni položaj i objekti Norveške, kao što su svemirska luka Andøya i misija za satelitski širokopojasni pristup na Arktiku, osiguravaju ključnu infrastrukturu kojom se podupiru interesi EU-a i omogućuje neovisan europski pristup svemiru; budući da je pojačana suradnja s Norveškom u području svemirskih kapaciteta od presudne važnosti za unapređenje strategije EU-a za Arktik i njegovu sigurnost;

AV. budući da Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) ima središnju ulogu u oblikovanju i koordinaciji politike EU-a za Arktik;

1. preporučuje Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da:

(a) osude rastuću militarizaciju Arktika, posebno zbog velikog ruskog vojnog restrukturiranja, koje uključuje uspostavu Pomorskog kolegija, što je, zajedno s jasnim interesom Kine za tu regiju, dodatno pojačalo regionalne napetosti i ugrozilo regionalnu stabilnost;

(b) pomno prate sve veći strateški interes i aktivnosti Kine u arktičkoj regiji u okviru „polarnog puta svile”; prepoznaju da deklarirani cilj Kine da do 2030. postane „polarna velesila” te njezina sve veća prisutnost putem istraživačkih misija, strateških infrastrukturnih ulaganja i partnerstava s dvojnom namjenom mogu dovesti u pitanje uspostavljena načela upravljanja;

(c) uzmu u obzir sve potencijalne scenarije prijetnji povezane sa stanjem u Ukrajini, uključujući moguće jačanje ruske prisutnosti na Arktiku kao posljedicu mogućeg zamrznutog sukoba u Ukrajini; u potpunosti provedu sankcije EU-a za tehnologije dvojne namjene čiji je cilj rusko vojno širenje na Arktiku, te da istodobno podupiru suradnju Ukrajine s arktičkim upravljačkim strukturama, uključujući mogućnost statusa promatrača na relevantnim forumima; postrože sankcije protiv plovila flote u sjeni koja se koriste zastavama pogodnosti kako bi izbjegla sankcije na Arktiku; unaprijede praćenje i provedbu tih sankcija, među ostalim kroz međunarodnu suradnju kako bi se osiguralo da luke i osiguravajuća društva stave takva plovila na crnu listu; države zastave smatraju u potpunosti odgovornima za osiguravanje poštovanja standarda zaštite okoliša i sigurnosti;

(d) u potpunosti prepoznaju važnost prolaza Grenland – Island – Ujedinjena Kraljevina (GIUK) kao pomorskog tranzitnog koridora neodvojivo povezanog s interesima EU-a, kao i rizike povezane s njegovim razvojem kao poprišta djelovanja u sivoj zoni; u skladu s time, nastoje izgraditi institucijsku otpornost tih država i područja u suradnji s konstruktivnim partnerima;

(e) surađuju s državama članicama i saveznicima iz NATO-a na jačanju sposobnosti odvraćanja kao odgovor na takvo stanje, među ostalim pojačanim strateškim dijalozima EU-a i NATO-a o informiranosti o arktičkom području, razmjenom obavještajnih podataka i zajedničkim obrambenim vježbama na krajnjem sjeveru, po uzoru na vojne vježbe „Arctic challenge 2023”, čiji su domaćini bili Švedska, Finska i Norveška, te „Arctic Light 2025” pod vodstvom Danske; nastave blisku suradnju sa strukturama NATO-a i Europskim centrom izvrsnosti za suzbijanje hibridnih

prijetnji kako bi se izgradila otpornost i razvili zajednički standardi za zaštitu infrastrukture na Arktiku; prodube praktičnu suradnju EU-a i NATO-a na Arktiku u područjima od zajedničkog interesa, uključujući svijest o pomorskom dobru, zaštitu ključne infrastrukture, logistiku te interoperabilnost potrage i spašavanja; povećaju oprez u suradnji EU-a s vanjskim partnerima i uspostave mehanizme za provjeru sigurnosti na razini EU-a za strane istraživačke i infrastrukturne projekte na Arktiku;

(f) istodobno nastave raditi na sprečavanju prelijevanja geopolitičkih sukoba u regiju, preuzimajući istaknutiju ulogu na Arktiku i provodeći sveobuhvatno ponovno pokretanje arktičke politike koja nadilazi zastarjeli pojam arktičkog izuzetka te umjesto toga upotrebljavajući je kao metodu za procjenu promjenjivih izazova u trenutačnom geopolitičkom kontekstu;

(g) imajući sve to na umu da osiguraju da su djelovanja EU-a na krajnjem sjeveru komplementarna sa Strateškim konceptom NATO-a iz 2022. i da imaju koristi od ojačanog pomorskog položaja Saveza; promiču razgraničavanje nadležnosti između NATO-a i EU-a te zajedničku informiranost o stanju te pozovu na jačanje interoperabilnosti između država članica EU-a i drugih saveznika NATO-a u području sigurnosti Arktika, pomorskog nadzora, operacija traganja i spašavanja te zaštite kritične infrastrukture;

(h) prime na znanje da je europska arktička regija dio kontinuiteta koji obuhvaća regiju Baltičkog mora unutar Arktika, sa zajedničkim izazovima i interesima; prepoznaju da aktivnosti EU-a na Arktiku moraju biti usklađene s razvojnim aktivnostima EU-a koje se provode unutar istočnih pograničnih područja EU-a na sjeveru te ih podupirati kako bi se maksimalno povećao njihov učinak;

(i) u tom kontekstu i s obzirom na nedavne incidente u Baltičkom moru koji se pripisuju ruskoj floti u sjeni i kineskim plovilima, znatno ojačaju zaštitu ključne podvodne infrastrukture na Arktiku, posebno podmorskih kabela i cjevovoda, uključujući one u blizini Grenlanda, te postrože regulatorni okvir za sankcije i protumjere; ispune i provode obveze iz članaka od 112. do 115. UNCLOS-a, koje su ključne da bi se digitalna i energetska međupovezanost Europe zaštitila od geopolitičkih poremećaja; razviju strategiju EU-a i EGP-a za praćenje i suzbijanje kinesko-ruske suradnje na krajnjem sjeveru, čime bi se mogla ugroziti sloboda plovidbe i međunarodno pravo;

(j) podupiru uspostavu zajedničkih standarda kibernetičke sigurnosti i otpornosti za podmorske kabele, iskrcajne točke i kritičnu digitalnu infrastrukturu na Arktiku, među ostalim putem

zajedničkih procjena rizika, zahtjeva za izvješćivanje o incidentima i periodičnih testiranja otpornosti, prepoznajući njihovu strateško ulogu u otvorenoj strateškoj autonomiji EU-a;

(k) uhvate se u koštac s hibridnim prijetnjama kao što su kibernetički napadi, ometanje i lažiranje GPS-a te sabotaža podmorskih kabela, za koje su potrebni pojačani mehanizmi praćenja i odgovora putem zajedničkog okvira EU-a i NATO-a za praćenje i odgovor te povećana ulaganja u poboljšane, sigurne i autonomne satelitske komunikacije, uključujući kapacitete za lansiranje, kao i ulaganja, podvodne bespilotne letjelice i mapiranje morskog dna; u tom pogledu podupiru istraživanje, testiranje i postupno uvođenje hibridnih tehnologija nadzora koje financira EU, uključujući bespilotne sustave, u koordinaciji s nordijskim partnerima radi praćenja hibridnih prijetnji i odgovora na njih;

(l) unaprijede kolektivnu informiranost o stanju, otpornost i regionalnu stabilnost na Arktiku s obzirom na sve veću stratešku važnost arktičkih svemirskih kapaciteta za europsku sigurnost te sve veće oslanjanje na te kapacitete; osim toga, promiču ulaganja pod vodstvom EU-a i partnerstva s pouzdanim saveznicima kako bi se zaštitila ključna arktička infrastruktura i smanjila ovisnost o autoritarnim silama, uključujući proizvodnju ledolomaca, ako je moguće, u suradnji sa strateškim partnerima EU-a;

(m) prepoznaju pojačano geopolitičko natjecanje duž arktičkih pomorskih ruta, posebno sjevernomorske rute; podupiru stoga diplomatske dijaloge čiji je cilj sklapanje jasnih međunarodnih sporazuma o slobodi plovidbe i mirnoj pomorskoj suradnji, odupiranje jednostranim zahtjevima i promicanje primjene međunarodnog pomorskog prava u skladu s UNCLOS-om; u skladu s tim, javno osude ruska ograničenja slobodne plovidbe na sjevernomorskoj ruti i njezino jačanje vojne infrastrukture duž te rute; podrže primjenu međunarodnog prava kako bi se suzbili pokušaji legitimizacije spornih pomorskih koridora ili vršenja geopolitičkog utjecaja pod izlikom znanstvene ili gospodarske suradnje; sudjeluju u regionalnim dijalozima o provedbi Sporazuma na temelju UNCLOS-a o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije na Arktiku;

(n) s obzirom na nerazmjeran učinak klimatskih promjena na Arktik i u suradnji s međunarodnim partnerima i autohtonim narodima Arktika, hitno poboljšaju strategije prilagodbe koje imaju i dimenziju sigurnosne politike, podupru opsežne inicijative za praćenje i znatno povećaju ulaganja u istraživačke programe u kojima se prednost daje potrebi za ravnotežom gospodarskog rasta uz istodobnu zaštitu ključnih ekosustava na Arktiku, u

skladu s načelom „nenanošenja bitne štete” iz članka 17. Uredbe (EU) 2020/852; prepoznaju da, iako klimatske promjene ugrožavaju arktičke ekosustave, porast temperature također ima velike društvene učinke u arktičkim regijama, čime se naglašava potreba da se stanovništvo Arktika stavi u središte istraživanja i osigura da koristi koje proizlaze iz istraživačkih aktivnosti pomognu lokalnim zajednicama da se prilagode i postanu otpornije;

(o) s obzirom na važnost arktičkih prirodnih resursa, uključujući ugljikovodike, elemente rijetkih zemalja i ribarstvo, i zajedno s državama članicama ojačaju partnerstva s Grenlandom i drugim arktičkim dionicima, uključujući autohtone zajednice, u području održivog vađenja i obrade resursa, uz strogo poštovanje najviših propisa o zaštiti okoliša kako bi se izbjegle katastrofalne posljedice, poput onih uzrokovanih izlijevanjem nafte u Norilsku (Rusija) 2020. godine; osiguraju da se takvom suradnjom, s jedne strane, doprinese rastu stanovništva i revitalizaciji lokalnih zajednica na Arktiku te, s druge strane, smanji ovisnost EU-a o Kini i drugim nepouzdanim dobavljačima; uzmu u obzir strateške interese EU-a u osiguravanju pristupa kritičnim sirovinama od pouzdanih partnera sličnih stavova, kao i gospodarski rast EU-a;

(p) usporedno rade na uspostavi obvezujućeg međunarodnog sustava odgovornosti za okoliš kojim se osigurava da onečišćivači snose punu odgovornost za nesreće i ekološku štetu u arktičkim vodama u svjetlu mogućeg otvaranja novih transarktičkih plovnih putova;

(q) s obzirom na potrebu za poštovanjem i promicanjem prava autohtonih naroda diljem Arktika, rade na uključivanju znanja autohtonih zajednica u postupke koji se odnose na okoliš i donošenje politika, osiguravajući da su interesi i stručnost autohtonih naroda dobro integrirani u sve razine donošenja politika EU-a zajedno sa svim drugim relevantnim izvorima znanja te da su njihovi jezici i kultura zaštićeni;

(r) da u suradnji EU-a i Arktika prednost daju programima za mentalno zdravlje, pismenost, jezik i mlade, u skladu s preporukama foruma arktičkih autohtonih naroda i foruma za mlade;

(s) poštuju članak 19. Deklaracije UN-a o pravima autohtonih naroda u kojem se navode njihova prava; slično tome, osiguraju da aktivnosti EU-a i država članica na Arktiku doprinose dobrobiti i pravima autohtonih zajednica u arktičkoj regiji te da im ne štete, u skladu s Deklaracijom iz Ottawe iz 1996.; razmotre i suzbiju povećanu izloženost autohtonih naroda

vanjskom upletanju i kampanjama dezinformiranja kojima se složeni i jedinstveni konteksti nastoje iskoristiti kao oružje;

(t) u potpunosti integriraju preporuke Deklaracije iz Kirune iz 2013. u politiku EU-a za Arktik, među ostalim podupiranjem povećanog financiranja obnovljive energije i održivog gospodarenja otpadom u arktičkim zajednicama, jačanjem mehanizama za smisleno sudjelovanje autohtonih naroda u upravljanju Arktikom i donošenju odluka o njemu, jačanjem kapaciteta civilne sigurnosti i odgovora na hitne situacije u arktičkim regijama, uključujući infrastrukturu za traganje i spašavanje te pripravnost na katastrofe, te promicanjem interdisciplinarnih partnerstava za istraživanje i obrazovanje, uključujući potporu mladima na Arktiku te lokalnim institucijama i institucijama autohtonih naroda;

(u) promiču potpunu provedbu Sporazuma o ribolovu u središnjem Arktičkom oceanu, kojim se od potpisnica zahtijeva da uspostave zajednički program znanstvenog istraživanja i praćenja te da integriraju znanje autohtonih zajednica prije nego što dopuste bilo kakve buduće aktivnosti gospodarskog ribolova u regiji;

(v) priznaju da su naseljeni Arktik, prekogranična infrastruktura i otporna društva od strateške važnosti za europsku sigurnost te da ojačaju suradnju s europskim Arktikom i unutar njega; podupru posebno razvoj infrastrukturnih projekata na švedskom i finskom Arktiku kojima se povezuju mjesta na sjeveru te istok sa zapadom, s posebnim naglaskom na olakšavanju povećanja kapaciteta postojeće željeznice od Finske do Arktičkog oceana i istraživanju novih multimodalnih prometnih veza radi jačanja povezivosti i vojne mobilnosti između EU-a i nordijskih zemalja;

(w) uz prepoznavanje važnosti otporne povezivosti za arktičke zajednice i sigurnost EU-a, osmisle instrumente EU-a kojima se aktivno promiče veća gospodarska integracija u arktičkoj regiji jer se ulaganjima u prekograničnu infrastrukturu povećava mobilnost, potiču inovacije i razvoj poslovanja te jača sigurnost opskrbe i pripravnost suradnjom javnih i privatnih aktera;

(x) priznaju da je potpora EU-a razvoju Arktika i suradnji na tom području ključna za poticanje odnosa, povjerenja i razvojnih kapaciteta u rijetko naseljenim i osjetljivim sjevernim područjima;

(y) prepoznaju da konkurentnost i upravljanje krizama u složenom okruženju sigurnosne politike ovise o snažnim, inovativnim društvima i lokalnim poduzećima s vlastitim kapacitetima te o prekograničnoj suradnji između oblikovatelja politika, istraživača, poduzeća i zajednica; prepoznaju da bi EU trebao nastaviti, u bliskom dijalogu s relevantnim državama i

regionalnim tijelima, podupirati izgradnju kapaciteta otpornijih i održivijih arktičkih zajednica;

(z) ističući ključnu ulogu međunarodne znanstvene suradnje u upravljanju Arktikom i razumijevanju klimatskih promjena, podupiru kontinuirano financiranje od strane EU-a i aktivno sudjelovanje u istraživačkim projektima i znanstvenim dijalozima na Arktiku; promiču otvorenu razmjenu podataka i integraciju znanstvenih spoznaja u postupke oblikovanja politika, istodobno osiguravajući da se takva znanstvena razmjena provodi uz potpunu svijest o trenutačnim obrambenim i sigurnosnim rizicima koji proizlaze iz geopolitičke situacije;

(aa) prepoznaju jedinstvenu ulogu sveučilišta u arktičkim ruralnim područjima kao pokretača regionalnog razvoja i gospodarskog rasta putem inovacija u istraživanju i poslovanju, privlačenja novih sudionika, jačanja lokalnih i regionalnih kompetencija i vještina, promicanja regionalne kohezije te kao institucija koje šire znanje i informacije, što doprinosi otpornosti i pripravnosti; podupiru arktička sveučilišta, među ostalim financijskim doprinosima kombinacijom programa EU-a; poboljšaju mobilnost u području obrazovanja i istraživanja između sveučilišta EU-a i arktičkih visokoškolskih ustanova, uključujući na Grenlandu, Islandu i u sjevernoj Norveškoj, kako bi se potaknuo razvoj nove generacije arktičkih stručnjaka i produbila međuljudska suradnja; povećaju financijska sredstva za interdisciplinarna istraživanja na Arktiku i podupru uspostavu Europskog centra izvrsnosti u području istraživanja Arktika, koristeći se uslugama programa Copernicus, infrastrukturom otvorenih podataka, in situ mjerenjima i tradicionalnim znanjem, kako bi se osigurali operativni znanstveni proizvodi kojima se podupire donošenje odluka EU-a i suradnja s legitimnim međunarodnim partnerima;

(ab) s obzirom na sve veću potporu pristupanju EU-u na Islandu, pozdrave namjeru lokalnih vlasti da do 2027. održe referendum o nastavku pregovora o pristupanju EU-u te da se obvežu da će poštovati ishod tog referenduma, u skladu s odlukom koju islandski narod demokratski izrazi; u međuvremenu proaktivno surađuje s islandskom vladom na promicanju koristi mogućeg članstva u EU-u i poboljšanju pripravnosti za obnovljeni proces pristupanja ako Island službeno ponovno aktivira svoj zahtjev uz hitno jačanje suradnje u pogledu zajedničkih interesa i pružanje pomoći EU-a u borbi protiv hibridnih prijetnji i inozemnog uplitanja;

(ac) pozdrave odluku islandske vlade o pokretanju pregovora s EU-om o partnerstvu u području sigurnosti i obrane; smatraju da će sporazum biti ključan za buduće odnose EU-a i Islanda;

(ad) prepoznaju Norvešku kao ključnog saveznika EU-a i NATO-a i naglašavaju stalnu potrebu za jačanjem suradnje u području sigurnosti i obrane u potpunosti u skladu s obvezama NATO-a; uzimajući u obzir da bi članstvo Norveške u EU-u ojačalo njezine nacionalne interese i geopolitičku otpornost EU-a uklanjanjem kritičnih nedostataka u kolektivnoj obrani EU-a (posebno u pogledu prolaza GIUK), razmotre dublju suradnju s Norveškom, uključujući moguće proširenje članka 42. stavka 7. Ugovora o Europskoj uniji na Norvešku i potencijalno pristupanje Norveške EU-u; naglase da je sveobuhvatna suradnja u području obrane s Norveškom već moguća, što je vidljivo iz snažne nordijske obrambene suradnje, koja bi trebala poslužiti kao model za tješnje veze EU-a i Norveške;

(ae) s obzirom na ključnu ulogu Norveške u energetskoj sigurnosti EU-a, s više od 30 % plina uvezenog u EU iz Norveške 2024., poboljšaju suradnju u području energetske otpornosti i diversifikacije opskrbe, što je, zajedno s drugim strateškim infrastrukturnim projektima kao što je baltički plinski koridor, ključan alat za postizanje strateške autonomije EU-a, jačanje otpornosti i smanjenje ovisnosti o ruskoj opskrbi energijom;

(af) pozdravlja kontinuiranu potporu Norveške Ukrajini, uključujući odluku o dodjeli gotovo 600 milijuna EUR ukrajinskom sustavu zračne obrane;

(ag) s obzirom na duboku zabrinutost Parlamenta zbog sve većeg geopolitičkog značaja Grenlanda, što je intenzivirano izjavama vanjskih aktera kojima se dovode u pitanje ustavni aranžmani i suverenitet Danske, kao i izvješćima o vanjskom uplitanju u njezine unutarnje poslove, uključujući određene izjave administracije SAD-a, ponovno potvrde poštovanje prava Grenlanda na samoodređenje, naglašavajući da odluke o ustavnoj budućnosti Grenlanda i međunarodnim odnosima moraju donositi isključivo građani Grenlanda bez vanjskih pritisaka;

(ah) s obzirom na sve veću važnost Grenlanda u arktičkom i europskom sigurnosnom okviru te uzimajući u obzir rastuću potporu pristupanju EU-u među Grenlanđanima, o čemu svjedoče ankete koje upućuju na to da trenutačno oko 60 % Grenlanđana podržava pridruživanje EU-u, pozdrave svaku potencijalnu inicijativu vlade Grenlanda za jačanje njegovih političkih, institucionalnih i gospodarskih veza s EU-om; potiču EU da se uključi u dublja strateška i gospodarska partnerstva, među ostalim u kontekstu mogućeg pristupanja, ako i kada to grenlandski narod bude htio; u tom pogledu naglašava da bi članstvo u EU-u, kojim se dobiva pristup inicijativama kao što su Iris$^2$ i Galileo, Grenlandu dalo snažniji glas kada je riječ o upravljanju Arktikom kao i mogućnosti za zaštitu njegovih

ključnih ekosustava te omogućilo održiv razvoj kritične infrastrukture s obzirom na pojavu novih sjevernih trgovinskih ruta, uz istodobno jačanje njegove sigurnosti;

(ai) prime na znanje prvu sigurnosnu strategiju Grenlanda naslovljenu „Grenland u svijetu: Ništa o nama bez nas – vanjska, sigurnosna i obrambena politika Grenlanda 2024. – 2033.”, u kojoj se odražava načelo smislenog uključivanja arktičkih naroda u oblikovanje politika koje utječu na njihovu regiju; prime na znanje preporuku iz strategije o uspostavi mirovnog centra u Nuuku kojim bi se promicao dijalog i olakšalo istraživanje i posredovanje;

(aj) uzmu u obzir da se Grenland pridržavao sankcija EU-a protiv Rusije nakon invazije na Ukrajinu; naglašavaju da otvaranje ureda Komisije u Nuuku označava novu fazu u suradnji s Grenlandom, koji, iako nije država članica, već dugo održava blisku suradnju s EU-om te od njega prima financijsku potporu, među ostalim u obrazovnom sektoru;

(ak) ojačaju suradnju s Kanadom; istaknu stratešku važnost partnerstva EU-a i Kanade s obzirom na zajedničke demokratske vrijednosti i globalne odgovornosti te da promiču suradnju u području sigurnosti i obrane na Arktiku kao dio ambicioznog programa EU-a i Kanade usmjerenog na budućnost;

(al) posebno istaknu potrebu za pojačanom suradnjom u borbi protiv zlonamjernih aktivnosti Rusije i Kine na Arktiku, uz istodobno poticanje gospodarskog razvoja i podsjećajući da se vojnom suradnjom također mogu ojačati lokalne zajednice; razviju strukturirani dijalog u okviru Sveobuhvatnog gospodarskog i trgovinskog sporazuma između EU-a i Kanade[3], s naglaskom na zaštiti ekosustava i bioraznolikosti, provedbi međunarodnih standarda zaštite okoliša, otpornoj infrastrukturi, sigurnosti pomorskih putova i integraciji znanja autohtonih zajednica u postupke donošenja odluka; podsjete na golem potencijal suradnje EU-a i Kanade u području kanadskih prirodnih resursa; potiču bližu suradnju u znanstvenom i kulturnom području kako bi se osnažilo autohtono stanovništvo i ojačala otpornost Arktika; naglase da je suradnja u području razvoja infrastrukture i upravljanja njome te u modelima autohtonih partnerstava ključna za suradnju EU-a i Kanade; daju prednost brzim koracima za produbljivanje političke, gospodarske i sigurnosne suradnje s Kanadom s obzirom na njezinu ulogu osnivača Arktičkog vijeća i strateškog partnera EU-a;

---

3 Sveobuhvatni gospodarski i trgovinski sporazum (CETA) između Kanade, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane (SL L 11, 14.1.2017., str. 23., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/37/oj).

(am) unaprijede dijalog između EU-a i SAD-a o Arktiku; istaknu mnoge zajedničke izazove EU-a i SAD-a u regiji, od klimatske do sigurnosne suradnje; istaknu da je suradnja EU-a i SAD-a na Arktiku ključna za obuzdavanje Rusije i Kine te osiguranje dijeljenja odgovornosti za sigurnost EU-a i SAD-a;

(an) naglase da je potreban snažniji regionalni dijalog s partnerima sličnih stavova na Arktiku i pozovu čelnike EU-a da okupe čelnike takvih partnera kako bi uspostavili zajedničku, značajnu i održivu dugoročnu strategiju za Arktik;

(ao) ojačaju multilateralno upravljanje i suradnju posredstvom Arktičkog vijeća, posebno pod trenutačnim predsjedanjem Kraljevine Danske, na čelu s Grenlandom za razdoblje 2025. – 2027.; u tom pogledu potaknu sve članice da poštuju mirne okvire upravljanja utemeljene na pravu i da ponovno uspostave učinkovitu multilateralnu suradnju s posebnim naglaskom na zaštiti okoliša, održivom razvoju i pravima autohtonih naroda;

(ap) ojačaju suradnju s državama promatračicama Arktičkog vijeća kao što su Japan i Južna Koreja, s naglaskom na održivoj tehnologiji, kapacitetima za razbijanja leda i pomorskoj sigurnosti, uz istodobnu zaštitu strateških interesa EU-a;

(aq) ponovno podrže zahtjev EU-a da postane punopravni promatrač u Arktičkom vijeću i pojača sudjelovanje EU-a u radnim skupinama Arktičkog vijeća;

(ar) povećaju financiranje i potporu suradnji s ključnim arktičkim institucijama kao što su Arktičko gospodarsko vijeće, Forum arktičkih gradonačelnika i Stalni odbor parlamentarnih zastupnika arktičke regije, među ostalim izgradnjom kapaciteta, zajedničkim projektima i istraživačkim inicijativama, prepoznajući njihovu ključnu ulogu u promicanju održivog razvoja i lokalnog angažmana diljem arktičke regije;

(as) prepoznaju da su za unaprijeđenu i poboljšanu strategiju EU-a za Arktik potrebna i dodatna financijska sredstva; osiguraju stoga da se sljedećim višegodišnjim financijskim okvirom potiču strateška ulaganja u arktičke kapacitete pomorskog prometa, moderne komunikacijske sustave, logistička čvorišta i prateću infrastrukturu, uključujući plovila za razbijanje leda; naglašava da se takvim ulaganjima mora zajamčiti strogo poštovanje ekoloških standarda i osigurati smisleno sudjelovanje autohtonih naroda u planiranju i provedbi politika;

(at) ojačaju mandat posebnog izaslanika za arktička pitanja osiguranjem jasnijih ovlasti, odgovarajućih resursa i odgovornosti za praćenje razvoja u području sigurnosti i okoliša, predstavljanje EU-a na arktičkim forumima, koordinaciju politike za Arktik, suradnju s autohtonim zajednicama te izvješćivanje

Vijeća i Parlamenta;

(au) pozovu na stvaranje posebnog odjela za Arktik u okviru ESVD-a kako bi se potaknula sveobuhvatnija i proaktivnija suradnja s arktičkim državama i dionicima; naglašavaju da bi EU trebao arktičku regiju smatrati dugoročnim partnerom za održivi prosperitet, dajući prioritet suradnji u pitanjima vezanim za gospodarstvo, okoliš i sigurnost; potiču ESVD da se pobrine za stvaranje stručnog znanja specifičnog za Arktik, među ostalim osposobljavanjem osoblja i tješnjom suradnjom s arktičkim zajednicama i institucijama, te za intenzivnije sudjelovanje EU-a u radnim skupinama Arktičkog vijeća; naglašavaju da se ta izgradnja kapaciteta mora poduprijeti dostatnim financijskim sredstvima, uključujući resurse za osposobljavanje osoblja, istraživanje i izgradnju partnerstva s arktičkim zajednicama i institucijama kako bi se osigurao sveobuhvatan, informiran, učinkovit i koordiniran pristup politici EU-a za Arktik;

(av) istraže mogućnost uspostave službenog predstavništva EU-a na Farskim Otocima i da uspostave takvo predstavništvo kako bi se ojačao politički dijalog, poboljšala suradnja u području ribarstva, otpornosti na klimatske promjene i održivog razvoja te konsolidirala strateška prisutnost EU-a u sjevernoatlantskoj regiji;

2. nalaže svojoj predsjednici da ovu preporuku proslijedi Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te, radi obavijesti, vladama i parlamentima arktičkih država te organizacijama koje predstavljaju autohtono stanovništvo.